

S P R A W O Z D A N I E

Z REALIZACJI ZADAŃ
INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ
NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

w 2024 r.

Racibórz, 28 marca 2025 r.

WSTĘP

Sprawozdanie podsumowuje działania organów Inspekcji Weterynaryjnej prowadzone w 2024 r. na terenie województwa śląskiego powiat Racibórz – miasto Racibórz.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Weterynaryjnej jest ochrona zdrowia ludzi i zwierząt.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2024 r. wykonywał ustawowe zadania zgodnie z opracowanymi planami pracy, pomimo niewielkiej obsady kadrowej, zwiększaniu ilości zadań oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

W roku sprawozdawczym w powiecie raciborskim stwierdzono jedno ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dziko żyjących (łabędź niemy) – w lokalizacji: Zbiornik Racibórz Dolny w listopadzie 2024 r. W związku z tym, Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego wprowadzone zostały restrykcje obejmujące m.in. zakaz wstępu na teren objęty zagrożeniem dla obywateli. Podczas miesiąca obowiązujących restrykcji zebrano 88 sztuk padłych łabędzi.

Monitorowanie chorób zakaźnych zwalczanych z urzędu takich jak: gruźlica, enzootyczna białaczka, brucelozą, wścieklizna, choroba niebieskiego języka, pomór świń, BSE itd. Zostało wykonane zgodnie z planem.

Na terenie powiatu raciborskiego prowadzono tak jak w roku poprzednim monitoring w zakresie afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu oraz przeprowadzono szkolenia rolników dotyczące tej bardzo groźnej choroby. Na terenie powiatu raciborskiego do chwili obecnej nie stwierdzono przypadków w/w choroby.

W 2024 kontynuowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną wśród hodowców trzody chlewnej na temat ASF, w szczególności wprowadzonymi przepisami w zakresie bioasekuracji gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną na mocy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. 2024 poz.677), a także Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605.

Ze względu na wystąpienie ognisk HPAI i stałe zagrożenie wysoce zjadliwą grypą ptaków prowadzono również wzmożone kontrole bioasekuracji i akcję edukacyjną wśród producentów drobiu rzeźnego, których to ferm na terenie powiatu jest 20

W roku 2024 na terenie powiatu raciborskiego prowadzony był także odstrzał planowy dzików nadzorowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu w 8 obwodach łowieckich, dzierżawionych przez 6 Kół Łowieckich, na mocy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 kwietnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia w 2024 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej "Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz.U. 2024 poz. 563).

W roku 2024 Powiatowy Lekarz Weterynarii współpracował z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie ubiegania się o pomoc finansową na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa

w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 z późn. zm.), przyznawaną podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół. W ramach tej współpracy zostały wydane zaświadczenia 140 podmiotom utrzymującym rodziny pszczele.

W zakładach znajdujących się pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu raciborskiego w 2024 r. nie stwierdzono naruszeń, które mogłyby doprowadzić do zagrożenia zdrowia lub życia ludzi. Zakłady te cały czas poszukują nowych rynków zbytu co jest związane ze zwiększonymi obowiązkami pracowników inspektoratu (nowe wymogi, zwiększony nadzór, wypisywanie świadectw zdrowia na partie towaru).

1. HIGIENA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu na terenie miasta Racibórz sprawował nadzór nad:

- 1 zakładem przetwórstwa jaj,
- 1 zakładem przetwórstwa mlecznego,
- 2 zakładami prowadzącymi działalność marginalną, lokalną i ograniczoną,
- 7 podmiotami prowadzącymi sprzedaż bezpośrednią
- 4 podmiotami prowadzącymi działalność jako pośrednicy
- 8 podmiotami prowadzącymi rolniczy handel detaliczny
- 11 gospodarstwami produkcji mleka

W powyższych podmiotach przeprowadzono łącznie 18 kontroli i inspekcji przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu oraz wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 12). Producenci żywności prowadzą całoroczne badania właścicielskie żywności wraz z obszarami produkcji na zgodność z higieną produkcji oraz bezpieczeństwem żywności, których to harmonogram jest corocznie akceptowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu.

Również na terenie miasta Racibórz był realizowany Krajowy program badań kontrolnych substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt, w ramach którego w 2024 r. pobrano 5 próbek (z 63 prób pobranych na terenie całego powiatu raciborskiego) w pięciu gospodarstwach znajdujących się na terenie miasta.

Ponadto zrealizowano program badań mleka pasteryzowanego w kierunku fosfatazy alkalicznej (ALP) – 1 badanie. Wynik badań plasował się w granicach dopuszczalnych norm.

W 2024 r. na terenie miasta Racibórz zgłoszono do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu 18 ubojów gospodarczych trzody chlewnej przeprowadzonych na terenie gospodarstwa w celu pozyskania mięsa na użytek własny. W przypadku ubojów trzody chlewnej sztuki te były dodatkowo poddawane obowiązkowemu badaniu w kierunku włośni w terenowym punkcie wytrawiania w PIW Racibórz. Wszystkie badania dały wynik ujemny.

2. OCHRONA ZDROWIA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Bydło

Na terenie powiatu raciborskiego Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu realizuje wszystkie obowiązujące programy mające na celu zwalczanie lub monitoring chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zwalczania u bydła.

Na terenie miasta Racibórz w 2024 r. zgodnie z wykazem uzyskanym z Biura Powiatowego w Raciborzu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znajdowało się 36 stad, w których prowadzono chów i hodowlę bydła o ogólnej liczbie sztuk 1090 – stan pogłowia na dzień 31.12.2024 r.

W roku 2024 miasto Racibórz było objęte akcją monitoringu w zakresie chorób zakaźnych tj. enzootycznej białaczki bydła, brucelozy bydła, gruźlicy bydła, w 5 letnim cyklu badań monitoringowych. Na terenie miasta Racibórz pobrano w kierunku enzootycznej białaczki bydła i brucelozy bydła 419 prób od bydła w wieku powyżej 2 lat z 19 stad oraz zbadano w kierunku gruźlicy bydła 1167 sztuk w wieku powyżej 42 dnia życia w 36 stadach. Nie stwierdzono wyników dodatnich.

Kontrola występowania gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) i postępowanie z materiałem szczególnego ryzyka była prowadzona przez Inspekcję Weterynaryjną zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie sztuki padłe na terenie powiatu raciborskiego w wieku powyżej 48 m-ca życia były poddawane obowiązkowym badaniom w kierunku BSE. W 2024 r. na terenie miasta Racibórz odnotowano padnięcie 1 sztuki bydła w wieku powyżej 48 m-cy.

Trzoda chlewna

Na terenie powiatu raciborskiego w 2024 r. był kontynuowany Krajowy program zwalczania i monitorowania choroby Aujeszky`ego. W ramach w/w programu na terenie miasta Racibórz wyznaczony lekarz weterynarii pobrał w ramach monitoringu 36 prób w 5 gospodarstwach, które w poprzednich latach otrzymały status stad urzędowo wolnych od choroby Aujeszky`ego. Wszystkie pobrane próby były ujemne.

W 2024 r. liczby siedzib stad aktywnych utrzymała się na poziomie z 2023 r. W 2024 r. przeprowadzono kontrole w zakresie bioasekuracji. Na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 10 kontroli w 7 gospodarstwach, w których utrzymywano 473 sztuk świń. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które nakazano usunąć w drodze decyzji administracyjnej.

Drób

Na terenie miasta Racibórz nie ma ferm prowadzących hodowlę brojlerów.

Owce i kozy

Na terenie miasta Racibórz w 2024 r. zgodnie z wykazem uzyskanym z Biura Powiatowego w Raciborzu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znajdowało się 7 stad kóz liczących łącznie 25 sztuk zwierząt, oraz 5 stada owiec liczące 27 sztuki zwierząt – wg stanu pogłowia na dzień 31.12.2024 r.

W roku 2024 pobrano jedną próbę monitoringową od owcy z siedziby stada znajdującej się w Raciborzu w kierunku Gorączki Q oraz jedną próbkę od owcy w kierunku brucelozy owiec i kóz. Obie badane próbki dały wyniki ujemne.

Inspekcja Weterynaryjna prowadziła kontrolę występowania przenośnych gąbczastych encefalopatii u owiec i kóz (trzęsawka, Scrapie) i postępowania z materiałem szczególnego ryzyka zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie sztuki padłe na terenie powiatu raciborskiego w wieku powyżej 18 m-ca życia były poddawane obowiązkowym badaniom w kierunku trzęsawki. W 2024 r. na terenie miasta Racibórz odnotowano 1 padnięcie owcy w wieku powyżej 18 m-cy. Badana próba dała wynik ujemny.

Ponadto, Inspekcja Weterynaryjna pobiera próby do badań monitoringowych w kierunku TSE od kóz i owiec w wieku powyżej 18 m-ca życia, poddawanych ubojowi gospodarczemu. W 2024 r. do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu wpłynęły 2 zgłoszenia z terenu miasta Racibórz dotyczące uboju owiec w wieku powyżej 18 m-cy życia. Badane próby dały wynik ujemny.

Inne

W 2024 r. na terenie miasta Racibórz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu odnotował 15 przypadków pogryzienia człowieka przez zwierzę tj.: psa (10 obserwacji) kota (5 obserwacji). W związku z powyższym, w każdym z w/w przypadków przeprowadzono obserwację zwierzęcia podejrzanego o wściekliznę otrzymując wynik ujemny. W 3 przypadkach po zakończeniu obserwacji skierowano do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia w związku z uchYLENIEM SIĘ właściciela od obowiązku ochronnego szczepienia psa przeciwko wściekliznie.

W 3 przychodniach i 3 gabinetach weterynaryjnych oraz schronisku działających na terenie miasta Racibórz w 2024 r. zaszczepiono przeciwko wściekliznie 6376 psów i 172 kotów. Liczby te jednak nie oznaczają liczby zwierząt przebywających na terenie miasta Racibórz.

Z terenu miasta Racibórz w 2024 r. skierowano do badania zwłoki 2 padłych zwierząt podejrzanych o wściekliznę – 2 koty. Przeprowadzone w laboratorium badania nie potwierdziły obecności wirusa w przesłanych próbach.

W 2024 r. na terenie Polski w dalszym ciągu obowiązywał monitoring w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu. W roku 2024 z terenu miasta Racibórz pobierano 4 takie prób i otrzymano wyniki ujemne.

W 2024 r. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu przeprowadził na terenie miasta Racibórz 5 interwencji w 4 miejscach utrzymywania zwierząt w związku ze zgłoszeniem niewłaściwej opieki nad zwierzętami tj. 3 zgłoszenia dotyczyły psów, 1 zgłoszenie dotyczyło kotów wolno żyjących na terenie dawnego szpitala przy ul. Bema.

3. OCHRONA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

W 2024 r. na terenie miasta Racibórz pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzili następującą ilość kontroli z zakresu dobrostanu zwierząt:

	BYDŁO	ŚWINIE	KURY TOWAROWE	KONIE	KURY RZEŻNE	OWCE	KOZY
Ogólna liczba gospodarstw	36	115 zarejestrowanych / 8 aktywnych	1	28	0	5	7
Liczba przeprowadzonych kontroli	1	0	0	0	0	0	0

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie opieki nad zwierzętami i warunkami utrzymywania.

W 2024 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu sprawował nadzór nad sprzedażą zwierząt na targowisku mieszczącym się na terenie miasta Racibórz. Poza sprawowanym nadzorem w zakresie dobrostanu zwierząt sprzedawanych na targu, kontroli podlegały również warunki panujące na targowisku oraz dokumentacja i identyfikacja zwierząt wymagana przy obrocie.

W 2024 r. w Schronisku dla Zwierząt Bezdomnych znajdującym się na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 2 rutynowe kontrole dotyczące dobrostanu zwierząt i spełniania warunków weterynaryjnych oraz 1 kontrolę doraźną. W trakcie kontroli nie stwierdzano uchybień.

W roku 2024 nie odnotowywano także skarg wnoszonych do PLW odnośnie funkcjonowania Schroniska.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu roku 2024 certyfikował łącznie 8 komercyjnych wysyłek zwierząt towarzyszących (pies, 4 koty, 2 papugi i koń) z terenu Miasta Racibórz do krajów: Finlandia, Wielka Brytania, Szwajcaria.

4. IDENTYFIKACJA I REJESTRACJA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu sprawuje nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt w gospodarstwach mieszczących się na terenie powiatu raciborskiego a prowadzących hodowle: bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz i koni. Wykonując zadania w tym zakresie upoważnieni pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącym wszystkich zwierząt gospodarskich oznakowanych .

W 2024 r. pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzali kontrole identyfikacji i rejestracji na terenie całego powiatu, w tym w 2 gospodarstwach znajdujących się na terenie miasta Racibórz. W trakcie kontroli w w/w gospodarstwach nie stwierdzono uchybień.

W 2024 r. przeprowadzono, także kontrolę doraźną w 1 gospodarstwie, gdzie stwierdzono uchybienia i wszczęto postępowanie administracyjne.

5. HIGIENA PASZ – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2024 r. sprawował nadzór nad n/w podmiotami działającymi na terenie miasta Racibórz:

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów nadzorowanych	Liczba dokonanych kontroli
Produkcja pasz wprowadzanych do obrotu (wymagająca rejestracji) - ogólna liczba podmiotów zajmujących się produkcją pasz - produkcja materiałów paszowych pozyskanych przy produkcji środków spożywczych (np. młyny, browary)	2	2
Obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)	hurtowy	1
	detaliczny	6
Obrót paszami (działalność wymagająca zatwierdzenia)	2	2
Produkcja pierwotna materiałów paszowych- żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (art. 2 rozp. 183/2005)	187	1
Hodowle stosujące w żywieniu zwierząt uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (art. art. 18 rozp. 1069/2009), stanowiące surowiec kategorii 3 – szczególne cele paszowe	0	0
Zakłady prowadzące czynności pośrednie oraz składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (art. 24 ust. 1 lit. h rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. U. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1 z późn. zm.)	1	1
Wytwórcy materiałów paszowych	0	0
Transport pasz	11	5
Inne podmioty zarejestrowane	2	2

6. ZAŁOŻENIA.

W 2025 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu nadal będzie wykonywał wszystkie ustawowe zadania w zakresie: zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badań kontrolnych zakażeń zwierząt, monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nim odporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt, badań zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzania kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu.

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Raciborzu

lek. wet. Zbigniew Mazur
/podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym/